

УДК 378.147:373.3.011.3-051:7

АРТ-ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Олена Зубарєва

кандидат філософських наук, доцент кафедри музики і хореографії
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

м. Слов'янськ, Україна

ORCID ID 0000-0002-8522-821X

zuolg2502@gmail.com

Анотація. Автором статті приділяється особлива увага арт-супроводу професійної підготовки студентів педагогічних університетів – майбутніх вчителів. Метою даної статті є висвітлення необхідності створення арт-педагогічного простору як інноваційного середовища для творчого розвитку і професійної підготовки студентів педагогічних вишів. У статті представлена проблема підготовки вчителів до реалізації цілей і завдань педагогіки, здатністю застосовувати арт-технології у професійній діяльності. Оволодіння майбутніми педагогами арт-методами забезпечує можливість контакту з дитиною і спирається на різні види візуальної, пластичної, аудіо комунікації. Аналіз наукової літератури, педагогічного досвіду у статті дозволяє зазначити актуальність і перспективність впровадження в освітній процес підготовки студентів вузів арт-технологій, синтез мистецтва і педагогіки, заснованої на взаємодії особистості з різними видами мистецтва і галузями художньої творчої діяльності. У підготовці майбутніх вчителів необхідна науково-методична і теоретична основа використання арт-технологій. Автором статті охарактеризовані технології і методики, які використовуються у власному педагогічному досвіді та дозволяють майбутнім педагогам набути компетенції для майбутньої професійної діяльності в школі, розглянуті питання професійної підготовки педагогів та їх професійного становлення.

Ключові слова: арт-технології; арт-методи; арт-терапія; мистецтво; педагогічна культура; професійні якості педагога.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Спостерігаючи інноваційний розвиток сучасного суспільства, необхідно зазначити значні зміни в освітньому просторі. Ці зміни адекватні тим змінам, що відбуваються в соціумі, і розвиваються у нових технологічних умовах. Реформування системи освіти, яка стає найважливішим соціальним інститутом розвитку суспільства і держави, де вищими цінностями освіти є цілісність особистості, її духовний розвиток, свобода, творчість, самоцінність. Такий процес модернізації сприяє зростанню особистої відповідальності педагога за свій професійний рівень, оскільки сучасна система освіти все більше потребує висококваліфікованих фахівців, здатних і готових вдосконалювати свою педагогічну майстерність. Тож основною умовою і засобом успіху педагогічного процесу була і залишається особистість учителя – людина широко освічена, що володіє необхідними вміннями мистецької та педагогічної діяльності для реалізації педагогічних завдань та естетичного виховання молодших школярів.

Залучення студентів педагогічного вишу в освоєння мистецтва, відображених в ньому цінностей та уявлень про світ, через естетичне бачення, як основний спосіб діяльності, розкриває у майбутнього педагога здатність до цілісного бачення і використання як ціннісної мотивації всієї повноти світовідчуття та пізнання мистецьких образів. Використання мистецтва як засобу розвитку особистості майбутнього педагога сприяє насиченню освітнього простору естетичною культурою, є засобом утвердження ідеї освіченості, та дозволяє будувати освітній процес, що відповідає умовам наростаючого процесу інформатизації суспільства та поглиблення освітнього простору.

Сучасний педагог має здійснювати не тільки керівництво процесом пізнання в школі, але і використовувати навчальний час для підключення до освітнього процесу емоційний і духовний світ дитини, він повинен володіти мистецькою культурою, що дозволяє відчувати емоції та емоційні потреби іншої людини. Звернення до мистецтва як до інструменту, механізму, засобу освіти, виховання, розвитку особистості у педагогічній діяльності корелює із завданнями, що стоять перед сучасною вищою освітою, серед яких виступає завдання розширення дидактичного інструментарію майбутнього педагога, допомоги у виробленні його власних професійних орієнтирів. Саме мистецтво найефективніше впливає на розвиток креативних якостей особистості.

Мистецька діяльність є творчим процесом, що вимагає народження власних особистісно-значущих думок, творчого самовираження, дає свободу фантазії, активізує прояви інтуїції та пошукової ініціативи. Тож однією з основних компетенцій в підготовці педагогів початкових класів є готовність організовувати різні види діяльності у вирішенні професійних завдань, що вимагає знань, умінь і досвіду застосування сучасних технологій, в тому числі гуманітарно-естетичних. Це пов'язано з тим, що художньо-естетичне стикається з внутрішнім світом особистості, зачіпає ціннісно-сміслові рівні свідомості, глибинні життєві переживання, формуючи духовний досвід.

Цілеспрямований вплив мистецтва проявляється в поліпшенні психічного стану, розвитку пізнавальних, комунікативних та творчих здібностей, самореалізації особистості, що є основною метою арт-терапії, а саме, позитивний вплив на особистість засобами мистецтва і творчості, розвиток її духовного здоров'я. Загальновизнано, що арт-терапія має психопрофілактичну, розвиваючу і соціалізуючу спрямованість в активізації сутнісних сил особистості, завдяки чому арт-терапія може стати ефективною технологією педагогічного профілю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У нових умовах розвитку сучасної вищої школи педагогічна освіта виступає не тільки засобом трансляції культури, а й стає умовою освіти творчої особистості майбутнього педагога,

здатної до саморозвитку. Зростання ролі мистецтва в житті суспільства – факт очевидний і загальноновизнаний. Про це свідчать роботи Б. Асаф'єва, К. Ушинського, С. Шацького. Про необхідність залучення молоді до мистецтва йдеться у працях Г. Ващенко, І. Зязюна, Л. Масол, О. Рудницької, Г. Падалки.

Методологічні аспекти фахової підготовки вчителів початкових класів досліджують Н. Бібік, В. Бондар, О. Біда, Т. Байбара, М. Вашуленко, П. Гусак, Л. Коваль, О. Комар, Н. Кічук, С. Мартиненко, О. Савченко, Г. Тарасенко, Л. Хоружа, Л. Хомич, І. Шапошнікова та ін. Механізми впливу мистецтва на психолого-педагогічні процеси вивчали багато вітчизняних і зарубіжних вчених, серед яких Л. Виготський, І. Зязюн, О. Декролі. Провівши аналіз робіт цих науковців, зазначимо, що мистецтво – одне з головних засобів виховання, що впливає на моральні якості людини, а також на формування уяви, мислення та психоемоційного фону.

Педагогічні моделі, в яких реалізована ідея розвитку учнів, психолого-педагогічного впливу мистецтва, як шляху самовираження, підтверджують високу ефективність мистецько-виховних систем вітчизняної та зарубіжної педагогіки, а саме: В. Верховинця, Е. Ж. Далькроза, М. Мотессорі, К. Орфа, Б. Яворського. Ці ідеї покладено в основу сучасних концепцій творчого розвитку особистості засобами мистецтв, що знайшли відображення у нових освітніх технологіях, навчальних програмах і методичних посібниках. Застосування технік різних видів мистецтв в навчально-виховному процесі – це засіб творчої самореалізації і способу особистісного розвитку майбутнього фахівця. Все частіше стали з'являтися публікації, в яких позначена актуальність розробки нового терапевтичного напрямку в теорії і практиці освіти.

Арт-технології в педагогічній діяльності, як інтеграційна теоретична і практична галузь знання, розвиваються в загальному контексті наукових уявлень про людину та її освіту. Різні аспекти проблеми арт-терапії привертають увагу педагогів, психологів, психотерапевтів Т. Боронська, О. Вознесенська, Р. Гудман, Т. Деллі, О. Древицька, Л. Комісарова, А. Копитін, Е. Крамер, Д. Лауб, Л. Лебедева, Н. Роджерс, Д. Уеллер та ін. Дієвість арт-терапії полягає в забезпеченні поліхудожнього та інтеграційного підходу, можливості використання інтерактивних методів викладання та художньої комунікації.

Освоєння арт-технологій в освітньому процесі вищого навчального закладу, є поштовхом до розкриття сутнісних сил, діяльнісних здібностей, смаку, що виступає реальною передумовою для саморозвитку особистості майбутнього педагога. Однак доводиться констатувати, що недостатньо повно використовується ресурс арт-терапевтичної роботи в даній сфері, хоча саме

мистецтво і творчість у своїй відкритості та образності найбільш резонансні людській природі та потребам спілкування, пізнання, самореалізації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Поняття арт-технології – це психологічне поняття, що розуміється як арт-терапія, психотерапія, яка, з одного боку, ґрунтується на залученні до різних видів мистецтва, а з іншого – базується на здібності людини до образного сприйняття навколишньої дійсності. Метою статті є аналіз використання арт-технологій у підготовці вчителя початкових класів, формування фахової компетентності майбутніх педагогів, вміння впровадження ресурсів арт-терапії на практиці, висвітлення значення застосування технік різних видів мистецтв в навчально-виховному процесі – як засобу творчої самореалізації і способу особистісного розвитку майбутнього фахівця, що має стати домінантою професійної підготовки учителя початкових класів.

Результати дослідження. На сьогоднішній день досліджень, присвячених прийомам арт-терапії в освіті мало. На диво мало написано про процес освоєння методів арт-терапії та перенесенні їх в реальну практику, але затребуваність вивчення арт-технологій в педагогіці є, і пов'язано це з наростанням негативних явищ в сучасному суспільстві, гострою потребою позитивного (адаптаційного, профілактичного, корекційного) впливу на суб'єктів освіти. Розвиток гуманітарно-естетичних практик в педагогічній діяльності відповідає ситуації посилення негативних факторів соціокультурних процесів, в яких все більше ускладнено засвоєння особистістю суспільних норм і цінностей, що призводить до її десоціалізації і дезадаптації. Тому сучасний педагог повинен бути компетентний у використанні ефективних технологій роботи з дітьми.

Однією з основних компетенцій в підготовці педагогів є готовність організовувати різні види діяльності у вирішенні професійних завдань, що вимагає знань, умінь і досвіду застосування сучасних технологій, в тому числі гуманітарно-естетичних. Це пов'язано з тим, що художньо-естетичне стикається з внутрішнім світом особистості, входить в її психоемоційний стан, зачіпає ціннісно-сміслові рівні свідомості, глибинні життєві переживання, формуючи духовний досвід.

На сьогоднішній день перед викладачем стоїть важливе завдання не тільки забезпечити студенту певний рівень знань для оволодіння їм обраною професією, а й розвинути його творчі здібності для особистісного вдосконалення в майбутній професійній діяльності. Тому система вищої професійної освіти повинна являти собою систему функціонування всіх компонентів педагогічного процесу, побудовану на науковій основі, запрограмованої в часі і в просторі, і приводити до запланованих результатів. Такою технологією, яка допомагає

викладачу в організації інноваційної педагогічної діяльності, є арт-технологія. Поняття «арт-технологія» в сучасній педагогічній науці відносно нове, і процес сприйняття, закладений в його основу, у кожної людини відбувається по-різному і залежить від психологічних можливостей індивідуума. Процес сприйняття мистецтва особистістю передбачає складну психічну діяльність, яка з'єднує в собі емоційні та пізнавальні моменти. Якщо розкласти термін «арт-технологія» на складові, відразу видно змістовне наповнення даного поняття.

Арт (від англ. art) – візуальне мистецтво, технологія – сукупність психолого-педагогічних установок, що визначають спеціальний підбір та komponування форм, методів, способів, прийомів, виховних засобів. Таким чином, арт-технологія – це система послідовних дій педагога, спрямованих на вирішення навчально-виховних завдань, з використанням різних видів мистецтва. Отже, арт-технології, на наш погляд, є методи, прийоми, форми і засоби різних видів мистецтва, що застосовуються в освітньому процесі з метою розкриття і розвитку творчого потенціалу особистості і усвідомлення значущості досліджуваних наукових фактів, предметів, явищ.

Ґрунтуючись на міждисциплінарному підході, арт-технології дозволяють оволодіти знаннями, вміннями і навичками дисципліни, що вивчається, використовуючи різні види мистецтва. До видів арт-технологій відносяться: аудіовізуальні технології (кінокритика, відео-колаж), образотворчі технології (колаж, спонтанне малювання), театралізовано-ігрові технології (імпровізація, імітація, інсценування). Крім того, арт-технології можуть реалізовуватися в різних формах: творчої майстерні, репетиції заходів, культурного проєкту, драматичного тренінгу. Головна ідея арт-технологій полягає у використанні різних видів мистецтва в освітньому процесі з метою креативного розвитку студентів. Використовуючи арт-технології, майбутній учитель займає активну позицію: він є творцем, коли малює, співає, складає колаж, інсценує педагогічні ситуації. Тому арт-технології є ефективним засобом формування педагогічної культури вчителя.

Педагогічна культура вчителя – високий рівень розвитку професійних і особистісних якостей майбутнього вчителя, що включає в себе дотримання культурних норм поведінки і використання інновацій у педагогічній діяльності, завдяки яким він ефективно працює в освітній сфері. Майбутній учитель може розглядати педагогічну культуру як ідеал, до якого потрібно прагнути. Особливої уваги потребує і питання формування у майбутніх учителів початкових класів особистісно-професійних якостей, характерних рис та ціннісних світоглядних орієнтацій, покликаних сприяти реалізації ними виховного потенціалу арт-педагогіки. Серед них: розвиток професійної самосвідомості студентів, що

передбачає усвідомлене ставлення до цінностей обраної професійної діяльності та налаштованість на реалізацію основних освітніх завдань; гуманістична спрямованість у ставленні до учнів як до суб'єктів власного життя; орієнтація в системі моральних норм та вищих загальнолюдських духовних цінностей, високий рівень прояву здатності до емпатії та рефлексії, усвідомлення студентами своїх почуттів, переживань і емоційних станів; високий творчий потенціал та креативність; загальний культурний та художньо-естетичний розвиток (Козігора, 2018).

В умовах арт-середовища майбутньому педагогу необхідна особлива, нестандартна психологічна готовність до роботи з учнями. Вчені і педагоги, які займаються інноваційним рішенням проблем в загальній і професійній освіті, відзначають крім соціальних, організаційних проблем, що гальмують розвиток педагогічного процесу в інноваційному напрямку, мотиваційну неготовність як педагогів вузів, так і вчителів шкіл до реалізації інноваційної діяльності. Актуальним і перспективним є впровадження в освітній процес підготовки майбутніх вчителів, що володіють арт-технологіями, синтезують мистецтво і педагогіку (художня педагогіка), заснованої на взаємодії особистості з різними видами мистецтва і галузями художньої творчої діяльності (словесної, художньої, пластичної тощо). Сьогодні освітньому процесу потрібен педагог, який володіє культурно-історичною варіативною дидактикою, як системою продуктивно-рефлексивних технологій створення конструктивного середовища розвитку суб'єктів освітнього процесу, а не просто дидактикою стандартизованого предметного навчання.

Ми вважаємо, що освоєння майбутніми вчителями деяких доступних психотерапевтичних прийомів і форм роботи дозволить їм у своїй професійній діяльності цілеспрямовано, усвідомлено, систематично піклуватися про психологічний стан школярів засобами мистецтва. Сучасному педагогу необхідно вміти імпровізувати, вміти знаходити нові підходи, змінювати стереотипи, володіти ораторською майстерністю, знати основи педагогічної творчості, драматургії, театральної педагогіки. Непогано мати навички режисера, музиканта, хореографа, і це крім професійних вимог – високого інтелекту, розвинених мислення і пам'яті. Адже застосування арт-методів у педагогіці – це звернення до внутрішнього світу учня, розвиток індивідуальності, креативності, потреби в самоосвіті, самовихованні, саморозвитку, як у учня, так і у вчителя. У зоні освітнього простору – це «діалог на рівних». А для налагодження такого діалогу, майбутні вчителі мають освоїти та орієнтуватися в арт-технологіях.

Арт-технології – це сукупність форм, методів і засобів різних видів мистецтва, спрямованих на розвиток творчого потенціалу особистості в освітньому процесі. Арт-технології називають також художньо-творчими технологіями, маючи на увазі під ними сукупність знань, умінь, навичок і способів діяльності педагога або психолога, які дозволяють впливати на особистість дитини засобами художньої творчості. Арт-терапевтичні заняття можна розглядати як одну з інноваційних форм роботи вчителя без збільшення його навантаження. До того ж деякі фахівці не вважають даний напрямок чисто психотерапевтичним, а визнають його особливим різновидом творчої діяльності зі значним «лікувальним» ефектом.

Технологія арт-терапія – педагогічна, так як розрахована на потенційно здорову особистість, і на перший план виходять завдання розвитку, виховання і соціалізації. Завдяки арт-терапії здійснюється турбота про емоційне самопочуття і психологічне здоров'я особистості, групи, колективу засобами художньої діяльності (Кравчина, 2016).

Існує велика кількість видів арт-терапії: ізотерапія, казкотерапія, лялькотерапія, музична терапія, робота з гнучкими матеріалами (глина, пластилін), системна сімейна арт-терапія, пісочна терапія, анімаційна терапія, танцювальна терапія, фототерапія, тілесно-орієнтована терапія тощо. Завдяки арт-технологіям глибоко вивчається та активно використовується сам процес творчості, як спосіб дослідження реальності й пізнання чогось нового, досі не відомого.

Поряд з традиційними художніми техніками, матеріалами та образотворчими формами, які до того використовувалися у малярстві, графіці, скульптурі, декоративно-ужитковому мистецтві професійними митцями та звичайними людьми-аматорами, все активніше засвоюються ще й такі, як: ассамбляж, хепенінг, перформанс, інтерактивні інсталяції, а ще й лендарт, стрит-арт, кібер-арт, флора-арт та інші (Коновець, 2017):

- ассамбляж – це техніка візуального мистецтва, для якої використовують цілі предмети або об'ємні деталі, які компонують, закріплюючи на площині, як панно або картину. Для роботи використовують тканину, метал, дерево та інше, доповнюючи ці матеріали фарбою, лаком;

- хепенінг – це мультидисциплінарний стиль, для якого характерна нелінійність оповідання та активну участь у дійстві аудиторії;

- перформанс – це поєднання смислових та фізичних конструкцій, які створює виконавець в певний час у просторі перед аудиторією, і тоді відбувається енергетичний діалог;

- інсталяція – форма сучасного мистецтва, що представляє собою просторову композицію, створену з різних готових матеріалів і форм і являє собою художнє ціле. Вступаючи в різні неординарні комбінації, річ звільняється від своєї практичної функції, набуваючи функцію символічну;

- лендарт – художня діяльність, об'єктом якої є реальний пейзаж, фрагмент природного середовища. Діяльність такого типу є інтеграцією в пейзаж, перетворенням його фрагменту, або використанням натуральних процесів (ерозії, атмосферних чинників) для створення художнього об'єкта;

- стріт-артом називають різноманітні, переважно некомерційні форми мистецтва в громадських місцях. Головною складовою стріт-арту є граффіті.)

На практичних заняттях з дисципліни «Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» ми використовуємо деякі арт-технології, що сприяють розвитку творчого потенціалу та допомагають вирішувати нестандартні педагогічні задачі. Крім образотворчих, музичних, танцювальних арт-методів, ми використовуємо *імітаційну гру*, де відтворюється діяльність творчого колективу (театральної трупи, музичного колективу). Студентам пропонується імітувати творчий процес (наприклад, постановка вистави для дітей, підготовка до тематичної виставки, розбір характерів героїв для постановки вистави). Особливість такої форми роботи полягає в тому, що студенти діють в умовах, наближених до реальних, вони можуть почерпнути досвід професійної взаємодії в колективі, емоційний досвід у професійно значущих положеннях, а також навчитися виявляти зв'язки між поведінкою і отриманими результатами на підставі рефлексії переживань всіх партнерів.

Рольові та ділові ігри – програвання учасниками конкретної професійної ситуації. Під рольовою грою розуміється ігровий метод активного навчання, заснований на моделюванні і програванні соціальних ролей в процесі вирішення навчально-професійних завдань. Програвання певної за сценарієм ролі, ототожнення з нею допомагає: знайти емоційний досвід взаємодії з іншими людьми в особистісних і професійно значущих ситуаціях; встановлювати зв'язок між своєю поведінкою і його наслідками на основі аналізу своїх переживань, а також переживань партнера по спілкуванню; піти на ризик експериментування з новими моделями поведінки в аналогічних ситуаціях.

Психогімнастичні вправи – сукупність письмових і усних, вербальних і невербальних вправ, що проводяться в малих групах, спрямованих на розширення можливостей свідомості, що відкриває нові грані сприйняття однієї і тієї ж проблеми. В рамках дисципліни студенти в групах виконують завдання – представляють фрагменти уроків, наприклад, урок – введення нового матеріалу, фізхвилинку тощо.

Оскільки арт-технології включають в себе засоби і методи, які сприяють більш якісному та ефективному навчанню і вихованню, то їх завдання включають в себе створення позитивного, мотивованого процесу навчання і виховання, а також умов особистісного розвитку майбутнього вчителя. Вирішення цих завдань можливе через усвідомлення і активізацію життєвих ресурсів, розвиток і активізацію творчого потенціалу, навчання навичкам саморегуляції, навчання комунікативним навичкам, розвиток сфери сприйняття.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Сучасний урок неможливо уявити без впровадження інноваційних технологій, а в арсеналі педагога має налічуватися велика кількість технологій. Наразі все частіше в освітньому процесі використовуються арт-технології і на різних ступенях навчання. Освоєння майбутніми вчителями арт-технологічних прийомів розглядається як засіб досягнення педагогічних завдань. Це освоєння здійснюється через дослідження, через гру, через несподівані комбінації і змішання технік. Уміння поводитися з художніми матеріалами веде до більшої свободи, дає новий імпульс розвитку, стимулює самовираження.

Використання арт-технологій в цілісному освітньому процесі ВНЗ сприяє створенню сприятливого соціально-психологічного мікроклімату, зниження напруженості, підвищенню стресостійкості у суб'єктів педагогічного процесу, формування педагогічної культури майбутніх педагогів. Отже, арт-технології інноваційної педагогічної діяльності формують професійні якості фахівця, є своєрідним полігоном, на якому студенти можуть відпрацювати професійні навички в умовах, наближених до реальних. Вищезазначене передбачає емоційне піднесення, участь кожного учасника в дії, його право на індивідуальне трактування смислів, неформальну атмосферу всередині групи, що є складовими арт-підходу і ще раз підтверджує необхідність його включення в процес підготовки вчителів початкових класів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зязюн, І. А. (2006). Естетичні засади розвитку особистості. Мистецтво у розвитку особистості. Чернівці: Зелена Буковина.
2. Зязюн, І. А. (2000). Концептуальні засади теорії освіти в Україні. *Педагогіка і психологія професійної освіти*, 1, 11–24.
3. Козігора, М. (2018). Місце арт-педагогіки у процесі фахової підготовки учителя початкової школи. *Young Scientist*, 10 (62) October, 63–66.
4. Кононко, О. (2017). Методологія та методи дослідження з дошкільної педагогіки: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. Гоголя.
5. Коновець, С. В. (2017). Арт-технології у розвитку креативності особистості. *Вісник Закарпатської академії мистецтв*, 9, 106–111.
6. Кравчина, Т. (2016). Арт-технологій на заняттях з англійської мови. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*, 1 (38), 161–164

ART TECHNOLOGIES IN THE PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

Olena Zubarieva

Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor of Music and

Choreography Department

SHEI “Donbas State Pedagogical University”

Sloviansk, Donetsk region, Ukraine

ORCID ID 0000-0002-8522-821X

zuolg2502@gmail.com

Abstract. The main attention in modern higher education is given to art education along with the professional development and preparation of students in pedagogical universities – future teachers. In pedagogy, large educational potential is gathered from experience, which uncovers different aspects of establishment in the educational sphere, based on artistic and aesthetic fields. The concept of modern education requires system-activity approaches to learning.

Various aspects of the problem of art therapy attract the attention of teachers, psychologists, psychotherapists T. Boronskaya, O. Voznesenskaya, R. Goodman, T. Delli, O. Drevytska, L. Komissarova, A. Kopytin, E. Kramer, D. Laub, L. Lebedeva, N. Rogers, D. Weller and others. The effectiveness of art therapy is to provide a polyartistic and integrative approach, the possibility of using interactive teaching methods and artistic communication.

The goal of this article is to highlight the need for art-pedagogic space as innovative environments for artistic growth and the professional preparation of students of the educational sphere. Modern teaching cannot be imagined without the implementation of innovative technologies. Meanwhile, a teacher’s arsenal must have a vast assortment of them. Art-technologies are used in the educational process more and more frequently at different educational levels. In this article the problem surrounding professional development and preparation for the realization of the goals and purposes of pedagogy, with the ability to apply art technologies in professional fields is presented. The mastery of art technologies by future pedagogues protects the possibility of connections to children and relies on visual, graduated, and audio communication.

An analysis of pedagogic literature and experience in this article allows for the noticing of the reliability and perspective of the implementation of art technologies, and synthesis of art and pedagogy based on the interaction of personalities with different types of art and branches of artistic activities in the preparation and professional development of students of pedagogy.

In the preparation of future teachers, the theoretical and scientific basis of the use of art technologies is essential. In this article the technologies and methods used in modern pedagogic experience which allow future pedagogues to build competence for future professional experience in schools is characterized.

Key words: art technology; art therapy; art theory; art methods; art; pedagogic culture; professional qualities of pedagogues.

REFERENCES

1. Ziaziun, I. A. (2006). *Estetychni zasady rozvytku osobystosti. Mystetstvo u rozvytku osobystosti [Aesthetic principles of personality development. Art in personality development]*. Chernivtsi: Zelena Bukovyna. [in Ukrainian].

2. Ziaziun, I. A. (2000). *Kontseptualni zasady teorii osvity v Ukraini [Conceptual principles of the theory of education in Ukraine]*. *Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity, 1*, 11–24. [in Ukrainian].

3. Kozihora, M. (2018). Mistse art-pedahohiky u protsesi fakhovoi pidhotovky uchytelia pochatkovoї shkoly [The place of art pedagogy in the process of professional training of primary school teachers]. *Young Scientist*, 10 (62) October, 63–66. [in Ukrainian].
4. Kononko, O. (2017). *Metodolohiia ta metody doslidzhennia z doshkilnoi pedahohiky [Methodology and research methods in preschool pedagogy]*. Nizhyn: NDU im. Hoholia. [in Ukrainian].
5. Konovets, S. V. (2017). Art-tekhnologii u rozvytku kreatyvnosti osobystosti [Art technologies in the development of personality creativity]. *Visnyk Zakarpatskoi akademii mystetstv*, 9, 106–111. [in Ukrainian].
6. Kravchyna, T. (2016). Art-tekhnologii na zaniattiakh z anhliiskoi movy [Art technology in English classes]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriia: "Pedahohika. Sotsialna robota"*, 1 (38), 161–164. [in Ukrainian].

Матеріали надійшли до редакції 22.09.2021 р.